

“ПЛУРАЛИЗАМ У ПРАВНОЈ МИСЛИ”
(PLURALISM IN LEGAL THINKING)

Међународни семинар, Варшава, 17–27. септембар 1991.

Правни факултет Варшавског Универзитета (*Uniwersytet Warszawski, Wydział Prawa i Administracji*) организовао је, у сарадњи са Програмом за наставу права у Централној Европи (*Central European University External Teaching Program*) из оквира Фонда Стефан Бајтори (*Stefan Batory Trust*) из Оксфорда, научни скуп на тему “Плурализам у правној мисли – међународни семинар о настави права у Западним демократијама” (*Pluralism in Legal Thinking— International Seminar on Teaching Law in Western Democracies*), који је одржан од 17. до 27. септембра 1991. године у Варшави (односно у туристичком центру *Pogorzelska Warszawa*, двадесетак километара јужно од главног града Пољске).

Сврха овог скупа (за коју се без устручавања може рећи да је у потпуности остварена) била је “пружање прилике за размену искустава и размишљање о приступу (настави) праву, филозофији права, социологији права и компаративном праву”, између развијених земаља Западне Европе и “постсоцијалистичких (комунистичких)” земаља Западне Европе. Такође би се могло рећи да је по својој садржини ово био први “прави” међународни европски научни скуп правних експерата на тему “право у постсоцијализму”, који је одржан у једној “постсоцијалистичкој” земљи.

Гесло семинара можда најбоље изражава мисао пољског мислиоца Станислава Ерлиха из његове познате студије *Лица плурализма* (1985): “Као плуралистичку, означили смо сваку савремену тенденцију друштвено–политичке мисли која се супротставља бирократском централизму, с обзиром на то да потоња искључује учешће у доношењу одлука оних на које се такве одлуке односе, односно да намеће имплементацију ових одлука независно од тога да ли су их прихватили они на које се непосредно односе. Свака тенденција која се супротставља униформизацији јавног живота је плуралистичка. Плурализам није особеност неког посебног друштвено–политичког система или облика власти, која их разликује од осталих. Напротив, антиномија дегенерисаног, униформистичког централизма и плурализма, јавља се у свакој историјској епохи (...). Сходно томе, мора се јавити и у историји друштвено–политичке и друштвено–економске мисли” (1).

Заслуга за успешно остварење активности скупа припада директору Програма из Оксфорда, Збигњеву Пелчинском (*Zbigniew Pelczynski*) и међународном “Стручном академском одбору” (*Advisory Academic Committee*, којег чине: *Stanislaw Elrich*, Варшавски универзитет; Лав С. Левич, Универзитет у Санкт Петербургу; *Zbigniew Pelczynski*, Оксфорд; *Jerzy Rajska*, Варшавски универзитет; *Joseph Raz*, *Balliol College*, Оксфорд; *Andrzej*...)

(1) Stanislaw Ehrlich, *Oblicza pluralizmu*, Państwowe wydawnictwo naukowe, Warszawa, 1985, стр. 405.

